

Vergaderjaar 2011–2012

30 501

Regels voor het gunnen van overheidsopdrachten door aanbestedende diensten en opdrachten door speciale-sectorbedrijven (Aanbestedingswet)

Nr. 33

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 november 2011

PIANOo, het expertisecentrum aanbesteden van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, is in 2005 ingesteld om de naleving van de aanbestedingsregels te verbeteren en de aanbestedingspraktijk van aanbestedende diensten te professionaliseren. Aanbestedende diensten kunnen bij PIANOo terecht voor informatie, advies en praktische tips.

In 2008 is de eerste instellingsperiode met drie jaar verlengd. In het instellingsbesluit is opgenomen dat vóór 1 mei 2011 een evaluatie dient plaats te vinden waarin aandacht wordt besteed aan de doelmatigheid en doeltreffendheid van de taakvervulling van PIANOo. De evaluatie is uitgevoerd door het onderzoeksbureau EIM te Zoetermeer. Op 10 mei 2011 heb ik van de voorzitter van de stuurgroep PIANOo het eindrapport van EIM ontvangen. Bijgaand stuur ik u het evaluatierapport¹ en ga ik in deze brief in op de conclusies die ik hieraan verbind voor de toekomst van PIANOo.

Voorts is bijgevoegd de tweede rapportage van de aanbestedingsambassadeur mevrouw professor H.E. (Riek) Bakker¹, waarop ik hieronder mijn reactie geef. Hiermee geef ik uitvoering aan de toezegging om uw Kamer na afloop van een tweede periode van zes maanden opnieuw te rapporteren over haar werkzaamheden als aanbestedingsambassadeur.

Toekomst PIANOo

Evaluatie

De onderzoekers van EIM concluderen dat de doelmatigheid als goed kan worden beoordeeld en komen tot een positieve beoordeling van de doeltreffendheid van de taakvervulling (output, bruikbaarheid, effect).

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Gebruikers van PIANOo zijn over het algemeen tevreden over de diensten van PIANOo. PIANOo heeft bijgedragen aan de verbetering van de professionaliteit van het aanbesteden en aan betere aanbestedingsresultaten.

Uit het evaluatierapport blijkt dat PIANOo invulling heeft gegeven aan de kenniscentrumfunctie en de netwerkfunctie. Verder blijkt dat PIANOo goed bekend en zichtbaar is en dat PIANOo zowel onderwerpen op het gebied van het inkoopproces als juridische aangelegenheden behandelt. PIANOo wordt gezien als een goed functionerende, zichtbare en enthousiaste organisatie met een praktische invalshoek.

Met een aantal nieuwe diensten heeft PIANOo ingespeeld op de opdracht in het instellingsbesluit om zich meer te ontwikkelen als expertisecentrum. Zo zijn visiedocumenten en factsheets ontwikkeld en is de jurisprudentie aanbestedingsrecht in kaart gebracht. Daarnaast is het vragenloket geprofessionaliseerd. Opvallend is dat het vragenloket nog niet goed bekend is bij de gebruikers. De dienst van PIANOo die het hoogst gewaardeerd wordt door de gebruikers is de website, waarop informatie over aanbesteden te vinden is.

Naast de kenniscentrumfunctie wordt de netwerkfunctie van PIANOo door de gebruikers van belang geacht. De belangrijkste exponent hiervan is PIANOo-desk, die na de website van PIANOo het hoogst scoort wat gebruik en belang betreft. Het PIANOo-congres behoort volgens de gebruikers ook tot een van de belangrijke diensten.

Het evaluatierapport geeft aan dat PIANOo de afgelopen jaren met succes een grote hoeveelheid en verscheidenheid aan activiteiten op zich heeft genomen. De afgelopen drie jaar is veel tijd ingezet op de kenniscentrumfunctie en nieuwe activiteiten die met deze functie samenhangen. Voor het maken van keuzes van op te pakken activiteiten en onderwerpen is volgens het evaluatierapport geen sprake geweest van een duidelijk toetsingskader.

In het evaluatierapport wordt tenslotte een aantal verbeteringsuggesties gegeven, die door de gebruikers zijn aangedragen. Hierbij wordt onder andere aanbevolen het vragenloket breder onder de aandacht te brengen en de beheersfunctie van PIANOo-desk te verbeteren, zodat discussies beter gecheckt worden op juistheid. Ook vragen zij meer aandacht voor specifieke onderwerpen, zoals bijvoorbeeld duurzaam inkopen. Daarnaast geven de gebruikers aan dat PIANOo door zou moeten gaan met haar expertrol, maar wel meer een juridische vraagbaak moet worden. Tenslotte wordt aanbevolen dat PIANOo zich meer gaat focussen op specifieke taken.

Toekomst

Gezien het onverminderde belang de aanbestedingspraktijk van aanbestedende diensten verder te professionaliseren, heb ik besloten de instellingstermijn van PIANOo opnieuw met drie jaar te verlengen. Het wetsvoorstel Aanbestedingswet en het aanvullend beleid (waaronder de instelling van de commissie van aanbestedingsexperts) geven alle aanleiding voor een stevig expertisecentrum waar aanbestedende diensten op terug kunnen vallen. Wel dient PIANOo, zoals ook uit het evaluatierapport blijkt, meer focus aan te brengen in haar werkzaamheden. Dit is des te belangrijker, omdat het budget dat voor PIANOo beschikbaar zal zijn, de komende periode minder zal zijn. PIANOo zal zich de komende periode gaan richten op het verder verstevigen van de

kenniscentrumfunctie, hetgeen ik voor de komende periode als belangrijkste speerpunt beschouw.

De kenniscentrumfunctie van PIANOo zal bestaan uit het geven van voorlichting via de website en het beantwoorden van vragen van aanbestedende diensten.

Het wetsvoorstel Aanbestedingswet, dat op dit moment ter behandeling voorligt bij uw Kamer, biedt een nieuw wettelijk kader voor aanbesteden. PIANOo zal aanbestedende diensten ondersteunen bij het naleven van dit nieuwe wettelijke kader met voorlichting, handreikingen en het beantwoorden van vragen van aanbestedende diensten. PIANOo zal in de komende periode, zoals ook in het evaluatierapport wordt aanbevolen, meer bekendheid aan het vragenloket gaan geven. Daarnaast zal het secretariaat van de commissie van aanbestedingsexperts, die op grond van het wetsvoorstel Aanbestedingswet wordt ingesteld, bij PIANOo worden belegd.

Gebruikers geven aan naast de kenniscentrumfunctie, ook de netwerkfunctie van PIANOo te waarderen. De netwerkfunctie kan bijdragen om de expertise van PIANOo op peil te houden. Deze netwerkfunctie vloeit niet rechtstreeks voort uit het wetsvoorstel Aanbestedingswet en het aanvullend beleid, maar ondersteunt aanbestedende diensten in het uitwisselen van «best practices» en ervaring. Ik wil ruimte bieden deze netwerkfunctie waar mogelijk te bestendigen, op basis van financiering door de gebruikers van die netwerkfunctie, zijnde de aanbestedende diensten.

Financiering

Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie zal zorg dragen voor de basisfinanciering van PIANOo. Hiertoe wordt gedurende drie jaar jaarlijks 1 200 000 euro beschikbaar gesteld. De kennisfunctie van PIANOo kan hiermee gefinancierd worden. Ook kan PIANOo hiermee het secretariaat van de commissie van aanbestedingsexperts uitvoeren.

Met de basisfinanciering kunnen de volgende activiteiten worden verricht:

Website, bestaande uit informatie over aanbesteden	240 000
Vragenloket	270 000
Handreikingen over aanbesteden	70 000
Secretariaat commissie van aanbestedingsexperts	210 000
Bedrijfsvoering	225 000
Communicatie	180 000
Onvoorzien	5 000
Totaal	1 200 000

Om de netwerkfunctie te kunnen bestendigen, zullen aanbestedende diensten gaan meebetalen aan deze activiteiten van PIANOo. Inmiddels heeft een aantal gebruikers aangegeven bereid te zijn voor 2012 een vaste financiële bijdrage te leveren, waardoor in ieder geval de voortzetting van PIANOo-desk kan worden gewaarborgd. In het geval niet alle gebruikers tot een dergelijke bijdrage bereid zijn, zal worden bezien of de gebruikers die geen vaste financiële bijdrage leveren, voor individuele netwerkactiviteiten zoals een congres kunnen gaan betalen.

Tweede rapportage aanbestedingsambassadeur

Mevrouw professor H.E. (Riek) Bakker is gevraagd het belang van goed aanbesteden actief bij overheidsbestuurders onder de aandacht te brengen. Daarnaast is zij gevraagd oplossingen voor knelpunten aan te

dragen aan overheden en ondernemers in de vorm van best practices uit binnen- en buitenland of in de vorm van elders opgebouwde expertise.

Tweede rapportage bevindingen aanbestedingsambassadeur

Mevrouw Bakker vraagt in haar tweede rapportage opnieuw aandacht voor het oprichten van een Commissie van Hulp en Bijstand die vraagbaak is, adviezen geeft en «best practices» ontwikkelt. Ook ziet Mevrouw Bakker ruimte voor regionale initiatieven voor het uitwisselen van «best practices». Zij geeft aan dat de communicatie tussen vertegenwoordigers van bedrijfsleven en aanbestedende overheden kan bijdragen aan beter begrip tussen beide partijen. Zij stelt voor dat PIANOo met deze punten aan de slag kan. Ik deel de opvatting van mevrouw Bakker dat PIANOo de aangewezen organisatie is om te fungeren als vraagbaak, adviezen te geven en «best practices» te ontwikkelen. Dit sluit ook goed aan bij de hierboven aangegeven rol van PIANOo als stevig expertisecentrum. Daarnaast zal de netwerkfunctie van PIANOo waar mogelijk worden bestendigd.

Ook vraagt mevrouw Bakker aandacht voor specifieke groepen opdrachtnemers en de lasten die het aanbesteden van overheidsopdrachten voor ondernemers met zich brengen. Deze specifieke doelgroepen, zoals bijvoorbeeld de stedenbouwkundigen bestaan vaak uit kleine ondernemers. In het wetsvoorstel Aanbestedingswet worden de belemmeringen die kleine ondernemers ondervinden aangepakt. Zo is in het wetsvoorstel het proportionaliteitsbeginsel expliciet opgenomen. Daarnaast wordt een aantal lastenverlichtende maatregelen genomen die de toegang van het midden- en kleinbedrijf tot overheidsopdrachten verbetert, zoals de uniforme eigen verklaring. Tevens wordt door middel van aanvullend beleid een Gids proportionaliteit ontwikkeld, waarmee door voorbeelden van goede praktijken een handvat wordt geboden aan aanbestedende diensten en moet ondersteunen bij het geven van een concrete invulling daaraan.

Rol aanbestedingsambassadeur

Mevrouw Bakker heeft in haar functie als aanbestedingsadviseur in de afgelopen periode opnieuw een nuttige rol vervuld in de behoefte van betrokkenen die met aanbesteden te maken hebben. Dit is de reden waarom ik heb besloten de overeenkomst met mevrouw Bakker opnieuw met 6 maanden te verlengen. In die periode zal zij zich verder inzetten op het onder de aandacht brengen van het belang van goed aanbesteden en het aandragen van oplossingen voor knelpunten. Na afloop van die periode zal ik aan uw Kamer opnieuw rapporteren over haar werkzaamheden als aanbestedingsambassadeur.

De minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
M. J. M. Verhagen